

Fra: Geir Halvor Vedum [Geir.Halvor.Vedum@gausdal.kommune.no]

Til: Synne Graue Emmerhoff [synne.graue.emmerhoff@oyer.kommune.no]

Kopi: Marie Skavnes [marie.skavnes@gausdal.kommune.no]; Øystein Jorde [Oystein.Jorde@gausdal.kommune.no]

Sendt: 12.07.2019 09:35:16

Emne: G/BNR 98/1 i Øyer. Landbruksfaglig vurdering til endring av plassering av gjødselkum

Vedlegg: image001.png

Vurdering etter gjødselvereforskriften § 18 ved endret plassering av åpent gjødsellager

Kommunen foretok en landbruksfaglig vurdering med utgangspunkt Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav (gjødselvereforskriften) ved behandlingen av byggesøknad ifm. oppføring av gjødselkum i 2009. Det har ikke vært endringer etter dette i forskriften som endrer kravene til lagring av bruk av husdyrgjødsel.

Søknad om oppføring av gjødselkum ble fremmet i 2009 med endringssøknad i 2013. Det er relevant for saken at søkers forutsetninger som ble lagt til grunn for byggesaken i 2009 er endret fram til endringssøknaden ble innsendt i 2013.

Holmen drev i 2009 med framføring av slaktegris og leverte om lag 1300-1400 griser per år. I tillegg drev han med slutføring av 40-50 kviger per år. Kvigeføringa foregikk i perioden mars til oktober og var etter det kommunen kjenner til basert på beite og utedrift. Dvs. at kvigeføringa ikke medførte oppsamling av husdyrgjødsel. I 2009 søkte han om oppføring av gjødselkum i forbindelse med planer om å utvide drifta til å produsere full konsesjon på gris, 2100 slaktegriser per år samt nyetablering med framføring av ca. 50 slakteokser per år. Kvigeføringa skulle fortsette som før og var etter kommunens kjennskap ikke en del av de nye fjøsplanene. Holmen søkte også bygdeutviklingstilskudd hos Innovasjon Norge. Kommunens opplysninger om planlagt besetningsstørrelse er basert på kommunikasjon med Holmen og søknaden om BU-midler.

Utover oppføring av gjødsellager ble den planlagte fjøsbygginga ikke gjennomført. Den planlagte besetningsutvidelsen på gris ble ikke gjennomført, heller ikke etableringen av framføring av slakteokser. For perioden 2007-2017 har han i gjennomsnitt levert 1429 slaktegriser med noe variasjon mellom årene. I 2015 leverte han 1211 griser, i 2016 1784 griser. Variasjonen mellom årene skyldes sannsynligvis om grisinnsett kommer til utslakting før eller etter årsskifte.

Når kommunen behandler søknad om etablering av gjødsellager skal belastning for omgivelsene mht. luktproblemer vurderes. Iht. gjødselvereforskriften § 18 «*må det legges vekt på at topografi, vegetasjon og vindretning er slik at plasseringen ikke fører til luktproblemer*».

Den samlede belastningen vil i tillegg til plassering også være et produkt av faktorene lagerstørrelse, gjødselmengde og innhold i kummen. Et stort lager vil rimeligvis gi større belastning enn et lite lager. I dette tilfellet er det bygd et vesentlig større lager enn det som er behovet, noe som kan bidra til økte luktproblemer. Et fullt lager vil gi større belastning enn et tomt lager. Dersom kummen tømmes årlig vil en kunne holde en gjennomgående lavere fyllingshøyde og dermed bidra til å redusere luktproblemene. Et åpent gjødsellager bestående av kun husdyrgjødsel fra svinehold vil gi en større belastning enn om det hadde vært en blanding av gjødsel fra svin og storfé. Dette ut fra at storfégjødsel danner ei tørr skorpe på toppen i motsetning til svingjødsel som skiller seg og gir åpent speil på toppen.

Ved vurdering av et åpent gjødsellager opp mot gjødselvereforskriften § 18 vil kommunen måtte utvise langt større aktsomhet i nærheten av boliger enn i et område med større avstand til boliger. Likeledes må det utvides langt større aktsomhet ved gjødsellager for svinehold enn for storfehold. Den opprinnelige plasseringen var basert på at Holmen skulle drive med både svin og storfe. Kommunen baserte sin landbruksmessige vurdering den 23. sept. 2009 på erfaringer fra åpne gjødsellager hvor en vesentlig bestanddel var husdyrgjødsel fra storfe. I dette tilfellet skulle innholdet i kummen bestå av husdyrgjødsel både fra storfe og svin. Det ble lagt til grunn at andelen storfegjødsel var så stor at en kunne forvente skorpedannelse. Kommunen er fortsatt av den oppfatning av at luktproblematikken hadde vært begrenset til perioder med omrøring, kjøring og spredning dersom forutsetningene om storfe-etableringen hadde blitt oppfylt. At Holmen i en periode som en del av fôrrasjonen til grisene brukte biprodukter fra Tine sin fabrikk på Tretten kan også ha bidratt til å øke belastningen. Dette er imidlertid et forhold som ble avsluttet før 2015. Ut fra dagens situasjon og kjente planer for drift vil det kun være husdyrgjødsel fra svin i dette lageret. Det innebærer at en i større grad må sette krav til luktdempende tiltak.

Hvilke tiltak som har størst effekt eller som har tilstrekkelig effekt må følge av en nærmere kvalifisert vurdering som søker må framlegge.

Opp mot gjødselvereforskriften § 18 er det tvilsomt om kommunen ville godkjent den opprinnelige plasseringen av et åpent gjødsellager ut fra de faktiske forhold man kjenner til i dag mhp. besetningsstørrelse, produksjonsgrener og gjødselsammensetning. Oppføring av åpent lager kun for gjødsel fra svin ville betinget en langt større avstand til omkringliggende boliger. Avstandskravet må en i tilfelle basere på terreng og topografi, herskende vindretning og skogvegetasjon i området. En flytting til den nye plasseringen som er omsøkt i 2013 kan være konfliktskjerpende, både ut fra at plasseringen er mer vindutsatt og mindre gunstig mhp. herskende vindretning. Trolig er den visuelle effekten det som får størst betydning av flyttingen.

Konklusjon: Kommunen mener at kravene til plassering jf. gjødselvereforskriften § 18 ikke er ivaretatt verken ved den opprinnelige eller den nye plasseringen av et åpent gjødsellager, dette ut fra den drifta som Andre Holmen har i dag som kun gir gjødsel fra svin i gjødsellageret. Forutsetningene for oppføring av gjødsellager er endret i så stor grad at tiltaket må underlegges en ny selvstendig vurdering opp mot gjødselvereforskriftens bestemmelser. Dersom en skal godkjenne oppføring av gjødsellager for svinegjødsel på omsøkt plassering på eiendommen g/bnr 98/1 må lageret oppføres med slike tiltak at det daglige luktutslippet begrenses betydelig i forhold til et åpent lager. Kommunen tar ikke stilling til hvilke tiltak som skal iverksettes, men kommunen skal godkjenne søkers framlagte planer om tiltak.

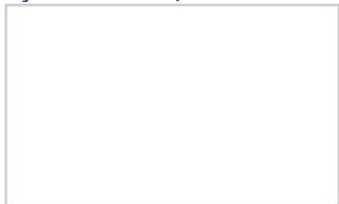
Mvh

Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen

Geir Halvor Vedum

Jordbruksrådgiver

Tlf: 611 04 029 / 977 05 693

<http://www.gausdal.kommune.no/landbruk>

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten.

E-posten er utelukkende beregnet for den institusjonen eller personen den er sendt til eller ment sendt til. Dersom e-posten er sendt feil, bes du informere Landbrukskontoret pr post eller telefon, dessuten slette e-posten og eventuelle vedlegg, uten å ta kopier eller videresende e-posten. Enhver bruk av informasjonen er i tilfelle ulovlig. Det gjøres oppmerksom på at besvarelser ved bruk av e-post kan bli journalført som offentlig post i tråd med kommunens rutiner.